

Wie ziek is kan wel wat steun gebruiken

Door Theo van der Werf, februari 2010

Voor jongeren met ME/CVS is schoolgaan vaak een probleem. Toch is er meestal meer mogelijk dan ouders en kinderen denken. In deze vijfde aflevering van de reeks 'Praktische tips voor leerlingen met ME/CVS in het voortgezet onderwijs' aandacht voor mensen die deze leerlingen kunnen ondersteunen.

Verschillende (vak)mensen en instanties kunnen chronisch zieke jongeren helpen hun opleiding met succes af te ronden. Hieronder een opsomming van de belangrijkste.

- **De mentor**

Een leerling die chronisch ziek is, is 'anders', en loopt het gevaar op school buiten de groep te vallen. Een mentor kan dat voorkomen door klasgenoten en docenten te informeren over de ziekte die de leerling heeft en de beperkingen die daarvan het gevolg zijn. Veel docenten blijken graag bereid om te helpen. De mentor kan die hulp vanuit de school organiseren en als contactpersoon optreden wanneer de leerling door zijn of haar gezondheidsproblemen vaak afwezig is.

- **De decaan**

Een schooldecaan helpt leerlingen bij het kiezen van een opleidingsrichting (sector of profiel), vervolgstudie en/of beroep en bij het vinden van geschikte stageplekken. Voor een zieke leerling is die keuze soms extra moeilijk, omdat niet alle studie- en beroepsmogelijkheden haalbaar zijn. Eventueel kan een leerling een speciale beroepentest doen.(1)

- **De consulent OZL**

Een consulent OZL (ondersteuning onderwijs zieke leerlingen) geeft een school advies en tips over de omgang met een zieke leerling. Daarnaast kan hij de zieke leerling en de ouders ondersteunen. Zowel de school als de ouders kunnen zijn hulp aanvragen.(2) Deze hulp is gratis en doorgaans op korte termijn beschikbaar. Een consulent kan ook gebruikmaken van – en helpen bij – e-coaching (internet, e-mail, chatten, msm, webcam, etc.). In sommige gevallen geeft hij zelf onderwijs aan een zieke leerling en neemt bijvoorbeeld toetsen af.

- **De ambulant begeleider**

Een ambulant begeleider is een leerkracht die veel ervaring heeft in het werken met zorgleerlingen en zich heeft gespecialiseerd in het begeleiden van collega's. Een school krijgt zo'n begeleider toegewezen voor een leerling die in aanmerking komt voor een 'rugzak', ofwel leerlinggebonden financiering. Ouders kunnen een rugzak aanvragen om de school te ondersteunen bij het doen van aanpassingen voor een zieke leerling. Daarvoor moeten zij zich aanmelden bij een Regionaal Expertisecentrum in hun buurt.(3) Een leerling krijgt zo'n rugzak alleen als daarvoor een indicatie is afgegeven door de commissie voor indicatiestelling. De rugzak wordt steeds voor een periode van drie jaar toegekend, maar verlenging is mogelijk.

- **Het studiematje**

Leerlingen die dat willen, kunnen soms ook een beroep doen op een studiematje of buddy. Dit is een school- of opleidingsgenoot die bereid is om medeleerlingen met problemen te helpen. Die hulp kan ook de vorm aannemen van een maatschappelijke stage. De bedoeling van een dergelijk stage (minimaal 72 uur) is dat jongeren, door mee te werken in bijvoorbeeld de gehandicaptenzorg, kennismaken met de samenleving.

Scholen zijn redelijk vrij in de invulling. Ze mogen zelf kiezen waar leerlingen stagelopen (zolang het maar binnen non-profit projecten is) en in welk leerjaar/leerjaren ze dat doen. Scholen kunnen zelf een project creëren waarbij een gezonde leerling bij wijze van maatschappelijke stage een zieke leerling ondersteunt. De mentor is de aangewezen persoon om dit te regelen.

- **De leerplichtambtenaar**

Een leerplichtambtenaar heeft onder andere als taak schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten van jongeren te voorkomen. Zowel scholen als ouders kunnen zijn hulp invoeren als de opleiding van een leerling dreigt vast te lopen. Via het gemeentehuis kan een afspraak worden gemaakt met de leerplichtambtenaar.

- **De schoolmaatschappelijk werker**

De schoolmaatschappelijk werker biedt hulp aan leerlingen, ouders en/of leerkrachten. Hij kan gesprekken voeren met de leerling en/of de ouders en met de school. Als dit niet voldoende is om de (studie)problemen op te lossen, of als andere hulp nodig is, bekijkt hij welke hulpverlening of instantie hiervoor geschikt is en verwijst hij daarnaar door.

- **De onderwijsinspecteur**

De onderwijsinspectie houdt toezicht op het onderwijs, en moet dat op een flexibele manier doen. Stimuleren waar het kan en corrigeren waar het moet. Van een onderwijsinspecteur mag dus verwacht worden dat hij meedenkt met scholen om aanpassingen mogelijk te maken voor jongeren die door ziekte een sterk verhoogd risico lopen op studievertraging, onnodige niveaudaling en voortijdig schoolverlaten. Een school doet er dan ook goed aan om met de onderwijsinspectie over die aanpassingen te overleggen. Er blijkt vaak meer mogelijk dan verwacht.

- **De onderwijsconsulent**

Ouders kunnen de hulp invoeren van een onderwijsconsulent als het hun niet lukt een school te vinden die de juiste zorg of ondersteuning biedt voor hun zieke kind. Een onderwijsconsulent is een onafhankelijke deskundige die de taak heeft te bemiddelen bij onderwijsproblemen rond een kind met een handicap of ziekte. Hij kan helpen te voorkomen dat het kind langdurig thuis komt te zitten, op een verkeerde onderwijsplek terecht komt of niet meer vooruitkomt met zijn of haar opleiding. Advies en bemiddeling door een onderwijsconsulent is kosteloos.(4)

- **De Commissie Gelijke Behandeling**

Bij de Commissie Gelijke Behandeling kunnen ouders en leerlingen terecht die zich door een school ongelijk behandeld voelen, omdat de school noodzakelijke aanpassingen weigert. De rechtspositie van gehandicapte en chronisch zieke leerlingen in het voortgezet onderwijs is verbeterd door de uitbreiding van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte. De Commissie Gelijke Behandeling ziet toe op de naleving van deze wet.(5) De uitbreiding van de wet moet zieke of gehandicapte jongeren meer kansen geven op geschikt onderwijs. Soms hebben deze leerlingen een aangepaste en dus ongelijke aanpak nodig. Deze 'positieve discriminatie' is in zo'n geval gerechtvaardigd.

Meer informatie over het aanpassen van de opleiding is te vinden op de website www.jongerenbinnenboord.nl

Succes met je studie!

- Adressen -

(1) Voor studenten met een functiebeperking is door de stichting Handicap + Studie (H1) een digitale beroepskeuzetest ontwikkeld, ICARES. De test is te vinden op de website www.onderwijs handicap.nl. Ook via www.digischool.nl; en www.schoolweb.nl zijn zoekprogramma's voor opleidingen en beroepen te vinden.

(2) Er werken ongeveer 120 consultants OZL in Nederland. Zij werken vanuit de school-begeleidingsdiensten en vanuit de educatieve voorzieningen die verbonden zijn aan ziekenhuizen. Via de website www.ziezon.nl vindt u de consultant bij u in de regio.

(3) Voor meer informatie en adressen kunt u terecht bij de WEC-Raad. Via de website www.wecraad.nl, of telefonisch: 030 - 276 99 11 dagelijks van 8.30 tot 17.00 uur.

(4) Wanneer u een onderwijsconsulent wilt inschakelen, kunt u zich telefonisch aanmelden tussen 09.30 en 12.30 uur en tussen 14.00 en 16.30 uur. Het telefoonnummer is 070 - 312 28 87. U kunt de bureaumedewerkers ook e-mailen, of schrijven. Postbus 19521, 2500 CM Den Haag, E-mail info@onderwijsconsulenten.nl. Voor meer informatie: www.onderwijsconsulenten.nl.

(5) Wilt u een klacht indienen of heeft u een juridische vraag aan de Commissie Gelijke Behandeling? Bel op werkdagen tussen 14:00 uur en 16:00 uur het juridisch spreekuur, Tel. 030 888 38 88, Postbus 16001, 3500 DA Utrecht. Meer informatie op de website www.cgb.nl

